

Formandens beretning for bestyrelsesåret 25/26

I 2025/26 har DASEMs bestyrelse afviklet 1 konstituerende møde, 6 ordinære bestyrelsesmøder og 1 ekstraordinært bestyrelsesmøde.

I år er det 20 år siden at Dansk Selskab for Akutmedicin blev formelt stiftet og selskabet vokser med god tilgang af nye medlemmer i takt med at flere yngre læger søger ind i det akutmedicinske speciale. I skrivende stund er vi nu oppe på 360 medlemmer - en fremgang alene det seneste år på 17%.

I forgangne bestyrelses år har vi haft fokus på resultaterne af den tidligere udsendte spørgeskemaundersøgelse, hvor vi spurgte om hvilke indsatsområder medlemmerne ønskede fra selskabets side. Her var der særligt et ønske om at styrke specialets faglighed, hvad der jo i sagens natur er et fagligt selskabs kerneopgave. Det har betydet at bestyrelsen har arbejdet på at styrke særligt NBV-udvalgets aktiviteter, ligesom vi har gjort vores specialefaglige indflydelse gældende og indgået i så mange tværfaglige initiativer for faglige retningslinjer som overhovedet muligt. Det er vigtigt at de faglige retningslinjer afspejler den kliniske virkelighed med en symptombaseret tilgang, hvor der også er proportionalitet med de eksisterende ressourcer uden brug af unødvendige undersøgelser. DASEMs medvirken i Vælg Klogt kampagnens ændrede retningslinje for milde hovedtraumer er et godt eksempel. Høj faglighed er også stærk forskningskultur og et kig ud over det danske landskab bekræfter voksende forskningsaktiviteter, såvel fag-faglige som organisatoriske, med resultater præsenteret nationalt og internationalt. Dansk Tidsskrift for Akutmedicin har det også godt. Samtidigt har YDAM været særdeles aktive omkring forskellige faglige uddannelsesaktiviteter og arrangementer for medlemmerne.

To nye udvalg Beredskabsudvalget og Akutmedicinsk Præhospitals og Tværsektorielt udvalg er kommet godt i gang. Public Health Care Preparedness og Disaster Management hører under den internationale akutmedicinske fagportefølje, og særligt under tidens sikkerhedspolitiske usikkerhed er det vigtigt at DASEM har indsigt og holdninger til området for at vi i fremtiden kan rådgive. Akutmedicinsk tilstedeværelse præhospitals er også et voksende felt, hvor flere allerede eksisterende initiativer demonstrerer spændende perspektiver for Hospital at Home og et forbedret tværsektorielt samarbejde, til fremme for det gode patientforløb. Jeg forudser at akutmedicin kommer til at spille en større rolle på området i takt med at Sundhedsreformen ruller ud fra 2027. Der henvises i øvrigt til de respektive udvalgs beretninger.

Dialog med samarbejdspartnere

DASEM har rakt ud til Dansk Selskab for Anæstesiologi og Intensiv Medicin (DASAIM). Baggrunden var en bekymringsskrivelse fra DASAIM til Sundhedsstyrelsen, idet man over tid havde følt et vist pres fra akutmedicinerne i forhold til de præhospitale faggrænser og snitflader. DASAIMs bekymring er forstærket af publiceringen af et fælles nordisk manifest fra de nordiske akutmedicinske selskaber under titlen "Definition and developmental goals for nordic emergency medicine" (<https://link.springer.com/article/10.1186/s13049-025-01319-0>). DASAIM stillede sig uforstående overfor at DASEM i takt med de øvrige nordiske lande har ambitioner om at følge det europæiske EMS Curriculum. DASEMs formand og næstformand havde herefter gode drøftelser med forpersonerne for DASAIM og deres præhospitale og akutmedicinske udvalg (PAU). Der var anerkendelse fra DASAIMs side af at dansk akutmedicin er under udvikling og i fremtiden må

forventes at komme tæt på de nuværende anæstesiologiske snitflader, men vi kunne fra DASEMs side ikke imødekomme ønsket om garantier for de fremtidige faggrænser da ingen kender fremtiden, og fra DASEMs side argumenterede vi for at det vigtigste må være at udviklingen går i retning af det der giver bedst mening for de akutte patienter under patientsikre rammer. Men vi lovede hinanden selskaberne imellem fremover at mødes i åben konstruktiv dialog, også på de områder hvor vi måske ikke er enige. DASEM takkede også ja til at deltage i en paneldebat til DASAIMs årsmøde i november 25, der foregik i en absolut venlig og lattermild tone.

I januar måned var DASEM også inviteret til dialog i forbindelse med akutafdelingsledelsernes årlige symposium. Vi deltog i en række workshopgrupper hvor drøftelserne tog udgangspunkt i DASEMs holdningspapir med efterfølgende plenumdrøftelse. Vi har i DASEM længe været klar over at afdelingsledelsernes holdninger har været delte i forhold til holdningspapirets anbefalinger. Særligt synes nogen at vi har bevæget os for meget ind på deres ledelsesområde, der hvor DASEM har angivet specifikke præferencer for foretrukken organisation og ejerskab af akutafdelingerne. Vi har fra DASEMs side angivet at anbefalingerne er et partsindlæg til inspiration og drøftelse, men det er også ret vigtigt at vi sammen finder fælles fodslag mellem DASEM og afdelingsledelserne på de områder hvor vi er enige, når det gælder indsatsen for at implementere akutmedicin i det danske sundhedsvæsen. Det er mit klare indtryk at vi fik ryddet nogle misforståelser af vejen og kom igennem nogle meget vigtige og centrale drøftelser i en god atmosfære. Samtidig mødte vi også anerkendelse af at et fagligt selskab nødvendigvis må stå som uafhængigt i forhold til driftsenhederne og vi aftalte at arbejde for en tættere dialog med hinanden i fremtiden.

Det internationale arbejde

Nordic Federation for Emergency Medicine (NordFEM) - en samling af de nordiske akutmedicinske selskaber - har indledt et tættere samarbejde og øget aktiviteten. Efter det succesfulde nordiske spor under EUSEM-konferencen i København i 2024, blev det besluttet at de nordiske selskaber hvert andet år i rotation er værter for de nordiske kolleger under de eksisterende nationale konferencer. I marts måned 26 var SWESEM - det svenske akutselskab - værter under AkutVeckan i Stockholm. En fremragende konference med nordiske fællesbidrag, lige fra vores islandske venner med akutmedicinsk erfaring gennem 33 år, over skandinavisk critical care til bidrag fra de svenske og norske sanitetskommandoer der debaterede disaster management i en dyster tid. Fra dansk side var der særdeles stærke præsentationer og workshopundervisning. Vi fik også mulighed for at møde EUSEMs kommende præsident Christoph Dott og havde gode drøftelser omkring både dansk og nordisk samarbejde i fremtiden med EUSEM. Et lille morsomt kuriosum under konferencen var at en flok uforberedte danskere med kort varsel blev udpeget af arrangørerne til SIM Cup'en. Casen var procedure sedation i forbindelse med reponering af en hofteluksation. Patienten fik undervejs larynxspasmer efter esketamin og skulle intuberes. Til det danske holds store overraskelse vandt de SIM Cup'en, trods stærk deltagelse fra Island, og Sverige. Næste nordiske fællesmøde er forventet til DEMC12 i Danmark i 2028.

Ny specialeplan og Uddannelse af flere akutlæger

Arbejdet pågår med beskrivelsen af den nye specialeplan for akutmedicin, og DASEMs uddannelsesudvalg har arbejdet på højtryk for at være så velforberedte som muligt under møderne med Sundhedsstyrelsen (SST). I skrivende stund står forhandlingerne stille pga. Folketingsvalget. Jeg henviser i øvrigt til Uddannelsesudvalgets beretning.

DASEM har estimeret et behov for at der skal være ca. 700 akutlæger for at drive de 21 danske akutmodtagelser, bl.a. ved ekstrapolering af et angivet behov fra region Sjælland. Det gælder funktioner som gatekeeper til resten af akutsygehuset, selvstændig afslutning af 2/3 af patienterne i akutafdelingen, samt supervision- og uddannelse af uddannelseslæger. Dette estimat blev styrket af en undersøgelse publiceret i Ugeskrift for læger oktober 25 af Halfdan Lauridsen og Nadia-Kim Brinkmann Momme, der sammenlignede akutlægebehovet for hhv. Sverige, USA og Australien. Og jeg tror faktisk at vi kommer til at opleve et behov for endnu flere akutlæger i fremtiden i takt med den ændrede aldersdemografi og Sundhedsreformens intentioner om mere hospital at home, større fokus på det Grønlandske sundhedsvæsen og den øgede oprustning af det danske forsvar. Der er helt klart et voksende behov for akutgeneralister i det danske sundhedsvæsen. Tilsyneladende er der et eksisterende narrativ i SST om at der ikke er grund til at skruer op for antallet af HU-stillinger i akutmedicin, fordi der ikke er søgning til stillingerne. DASEM har derfor på ny rettet henvendelse til SST for at dokumentere at uddannelsesstillingerne er fyldte, at kvalificerede ansøgere må afvises og at Danmark har brug for flere akutlæger, uddannet i et højere tempo end nu. En stor gruppe yngre læger der venter på uddannelsesmulighed står klar og det er ikke kun geriatri, psykiatri, børne-unge psykiatri og almen medicin der har brug for et løft. Vi venter med spænding på om SST's direktør imødekommer invitationen til dialog.

Hvordan genantænder vi arbejdet for et forbedret arbejdsmiljø?

Som vagttungt speciale er det gode arbejdsmiljø helt afgørende for vores trivsel og forhindring af burn out. Det gælder vagt- og arbejdsbelastning, trivsel, et godt uddannelsesmiljø, en anstændig seniorpolitik, personlig sikkerhed og psykologisk tryghed. Fra kilder omkring YL og FAS forhandlerne af OK26 ved vi at der er fokus på de vagtbelastede specialer som fx akutmedicin og at man i forhandlingsoplægget ønskede at belastede nattevagtstimer skulle tælle med en faktor 1,5. Det blev som bekendt ikke det endelige forhandlingsresultat, men det er en indikation af at der er en forståelse og en bevægelse i gang som forhåbentligt på sigt, i stil med den svenske akutoverenskomst, gør en mere fornuftig work-life balance mulig som akutmedicinere. Men det er ikke noget der kommer af sig selv. Der skal hele tiden påvirkning til. Siden DASEM udgav Arbejdsmiljørapporten "Patientsikre forhold i Akutafdelingen" i 2020, var der efterfølgende stor interesse og aktivitet, ikke mindst fra YDAMs side om at sætte arbejdsmiljø i fokus gennem bl.a. en række arbejdsmiljøsymposier. Men den senere tid har DASEMs arbejdsmiljøudvalg haft svært ved at samle kræfter til initiativer. Jeg vil opfordre alle med interesse for vores arbejdsmiljø om at tage kontakt til DASEM med henblik på at genantænde de gode viljer og kræfter, der på sigt vil gøre en stor positiv forskel på vores arbejdspladser - både for yngre og ældre læger.

Forslag til vedtægtsændringer GF 26

For at styrke kontinuiteten i bestyrelsesarbejdet foreslår DASEMs bestyrelse ved kommende generalforsamling at valg til alle medlemmer af bestyrelsen sker for en 2-årig periode forskudt. Undtaget er YDAMs 2 repræsentanter der fortsat udpeges af YDAMs bestyrelse for 1 år. For øvrige er 4 bestyrelsesmedlemmer på valg i lige år og 5 bestyrelsesmedlemmer i ulige år. Formanden er uændret på valg i lige år. Vi stiller forslaget for ikke at risikere en situation hvor hele bestyrelsen bliver udskiftet på én gang, hvorved der mistes kontinuitet. Vi foreslår at vedtægtsændringen er gældende umiddelbart efter evt. vedtagelse, således at der i overgangsåret 2026 vælges de 4

kandidater med flest stemmer til en valgperiode på 2 år og de resterende 5 kandidater til en valgperiode for 1 år. Er der ikke foretaget afstemning afgøres det ved lodtrækning.

Bestyrelsens andet forslag til vedtægtsændring handler om medlemskontingenter, hvor der på grund af Lægeforeningens registreringspraksis, må ændres i de tidligere vedtagne kontingentsatser. Begge vedtægtsændringer fremlægges med yderligere detaljer under generalforsamlingen.

Planlagte aktiviteter i 2026

Igen i år har vores fantastiske planlægningsgruppe lavet et stærkt program på dette Årsmøde. Stor applaus (igen) til jer, for jeres store frivillige arbejde. Der er mange der har tilmeldt sig i år og vi får et brag af en jubilæumsfest.

Bestyrelsen og udvalgsmedlemmer har fastlagt dette års Mikrointernat til afholdelse 19.-20. juni, og den store tværfaglige DEMC11 konference i Kastrup 18.-19. november er under planlægning. Håber at se så mange af jer som muligt der.

Taksigelse til afgangende bestyrelsesmedlem

Alle nuværende bestyrelsesmedlemmer der ikke er YDAM-repræsentanter har tilkendegivet at vil genopstille til bestyrelsen, fraset en. Og det er Christian Skjærbæk, der efter mange års bestyrelsesarbejde og formandskab har tilkendegivet at tiden er til at vige pladsen for andre. Christian er en af de store akutmedicinske kæmper, der - kan man vel godt tillade sig at sige - som formand for DASEM gjorde sit svendestykke ved at forhandle en godkendelse af et akutmedicinsk speciale i Danmark på plads. Ganske vist ved et forarbejde blandt andre store idealister, hvor Christian sikkert vil underspille sin indflydelse og forhandlings strategi. Men det får han altså ikke lov til her. Efter jeg overtog formandsskabet fra Christian har jeg gennem tiden haft mulighed for helt nødvendig sparring og fået mange gode råd, og Christian har ydet og yder stadigvæk et kæmpe arbejde i spidsen for Dansk Tidsskrift for Akutmedicin, samt flere såvel nationale som internationale udvalgsposter. En stor tak for din uvurderlige indsats Christian! Heldigvis mødes vi fremover i de akutmedicinske loger.

Formanden takker af

Efter knap 6 år som formand for DASEM, har jeg valgt ikke at genopstille i år. Tiden er kommet til at yngre kræfter træder til og styrer selskabet ind i en spændende fremtid for akutmedicin i Danmark. Det har været en utrolig spændende tid, og jeg synes at vi som selskab og speciale er kommet virkelig langt på relativt kort tid. Det er vigtigt for mig at sige at bestyrelsesarbejdet er en holdindsats, hvor alle yder et kæmpe ulønnet arbejde i deres fritid. Jeg kan slet ikke udtrykke min taknemmelighed nok for opbakning, sparring og støtte når situationer var komplicerede og indimellem endda sårbare. Tak til jer. Og tak til alle jer i YDAM og ude i afdelingerne. Det vi har gang i er så meningsfuldt og vigtigt. Jeg fortsætter naturligvis med uddannelse, udvalgsarbejde i DASEM regi, internationalt akutmedicinsk repræsentation og genopstiller som menigt bestyrelsesmedlem, ifald medlemmerne ønsker det. Det har været en fornøjelse og en stor ære at tjene jer.